Παναγιώτατε καί Θειότατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καί Οἰκουμενικέ Πατριάρχα, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητέ καί περιπόθητε ἀδελφέ καί συλλειτουργέ τῆς ἡμῶν Ταπεινότητος, Κύριε Βαρθολομαῖε, τήν Ὑμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

«Ὁ ἐπιφανείς Χριστός ὁ Θεός ἡμῶν καί τόν κόσμον φωτίσας» εἴθε νά καταυγάζῃ τάς σκέψεις, τάς ἀποφάσεις καί ἐνεργείας πάντων τῶν Ὀρθοδόξων κατά τό Νέον Ἔτος κατευθύνων τήν Ἐκκλησίαν, «ἣν περιεποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος» εἰς ὁδούς εἰρήνης.

Συνελθόντες ἐν Συνόδῳ τήν 4ην Ἰανουαρίου 2019 ἀνέγνωμεν ἐνδελεχῶς τό ἀπό 24ης Δεκεμβρίου 2018 ἀποσταλέν Γράμμα τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος καί ἐκτενῶς ἠσχολήθημεν μετά τοῦ θέματος τῆς χορηγήσεως αὐτοκεφαλίας εἰς τήν ἐν Οὐκρανίᾳ Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Μετ' εἰλικρινοῦς σεβασμοῦ καί ἀγαπώσης παρρησίας, ὡς πάντοτε, συνοψίζομεν τήν ἐκτίμησιν τῆς κατ' Ἀλβανίαν Ἐκκλησίας, κυρίως ὡς πρός τά ἀφορῶντα εἰς τάς ἐνεργειας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Εἶναι ἤδη γνωστή ἡ ἀσκηθεῖσα ἡμετέρα κριτική πρός τήν Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσίας διά τήν ἄρνησιν νά μετάσχῃ εἰς τήν Ἁγίαν καί Μεγάλην Σύνοδον τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν Κρήτῃ. Ὁμοίως καί προσφάτως διά τήν σπουδήν νά διακόψῃ τήν εὐχαριστιακήν κοινωνίαν μετά τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Εἰδικώτερον εἰς ἐπιστολήν ἡμῶν (7 Νοεμβρίου 2018) μεταξύ ἄλλων ἐπεσημάναμεν εἰς τόν Μακαριώτατον Πατριάρχην Μόσχας κ. Κύριλλον ὅτι: «...Εἶναι δυνατόν ἡ ἀπόφασις καί ἡ ἐντολή τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας νά ἀκυρώνῃ τήν ἐνέργειαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰς τούς Ὀρθοδόξους ναούς, οἱ ὁποῖοι λειτουργοῦν ὑπό τήν δικαιοδοσίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου; ....Ὁμολογοῦμεν ὅτι εἶναι ἀδύνατον νά συμφωνήσωμεν μέ τοιαύτας ἀποφάσεις. Ἡ Θεία Εὐχαριστία, τό ἀσυλλήπτου ἱερότητος καί μοναδικῆς σημασίας μυστήριον, ἐπιβάλλεται νά μένῃ ἐκτός οἱασδήποτε ἐκκλησιαστικῆς διενέξεως».

Ὁ αὐτός πόνος καί ἡ ἀγωνία διά τήν διαφύλαξιν τῆς ἑνότητος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας υποχρεώνει ἡμᾶς νά διατυπώσωμεν θεμελιώδη ἀμφιβολίαν, ὡς πρός τήν ἐπικύρωσιν ἀναδρομικῶς χειροτονιῶν τελεσθεισῶν ὑπό καθῃρημένου, ἀφωρισμένου καί ἀναθεματισμένου

προσώπου. Ἡ πολιτεία τοῦ τελέσαντος τάς ἐν λόγῳ πράξεις κ. Φιλαρέτου Ντενισένκο (πρωταγωνιστοῦ τῆς ἐν Οὐκρανίᾳ ἐκκλησιαστικῆς κρίσεως) εἶναι ἀποκαλυπτική. Χειροτονηθείς Ἐπίσκοπος τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας τό 1962, διετέλεσεν μεταξύ ἄλλων Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Ἐξωτερικῶν Ὑποθέσεων αὐτοῦ καί Μητροπολίτης Κιέβου. Τό 1991 ἐζήτησεν αὐτοκεφαλίαν, οὐχί ἀπό τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον, ἀλλά ἀπό τήν κατ' αὐτόν τότε «Μητέρα Ἐκκλησίαν», τό Πατριαρχεῖον Μόσχας. Τό 1992 καθῃρέθη, ἐνῷ τό 1997 ἀφωρίσθη καί ἀνεθεματίσθη ὑπό τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας, ὀργανικοῦ μέλους τῆς Μιᾶς, Ἁγίας, Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, τῶν ἐνεργειῶν τούτων ἀναγνωρισθεισῶν ὑπό πασῶν τῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν.

Ὅσον χρόνον ὁ κ. Φιλάρετος ἦτο καθῃρημένος καί ἀναθεματισμένος ἐτέλεσεν ἀντικανονικῶς τελετουργίας, μή συνιστώσας ἔγκυρα μυστήρια. Συνεπῶς καί αἱ τελεσθεῖσαι ὑπ' αὐτοῦ χειροτονίαι εἶναι ἀνυπόστατοι, κεναί, στερούμεναι τῆς θείας χάριτος καί τῆς ἐνεργείας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Μεταξύ αὐτῶν καί αἱ χειροτονίαι εἰς διάκονον, πρεσβύτερον καί τελικῶς εἰς ἐπίσκοπον τοῦ γραμματέως αὐτοῦ Σεργκέι Ντουμένκο, νῦν Μητροπολίτου Ἐπιφανίου. Ἐν τῷ Ὑμετέρῳ Γράμματι τῆς 24ης Δεκεμβρίου 2018 σημειοῦται: «...ἀποκαταστήσαντες τούτους εἰς τούς οἰκείους αὐτοῖς ἀρχιερατικούς καί ἱερατικούς βαθμούς...». Διερωτώμεθα, ὅμως, κατά πόσον αἱ τελεσθεῖσαι ὑπό τοῦ κ. Φιλαρέτου χειροτονίαι, ἀφωρισμένου καί ἀναθεματισμένου ὄντος, ἀπέκτησαν, ἐξ ὑστέρου, ἄνευ κανονικῆς χειροτονίας ἁγιοπνευματικήν ἐγκυρότητα καί γνησίαν σφραγῖδα ἀποστολικῆς διαδοχῆς.

Πανορθοδόξως ἀναγνωρίζεται ὡς θεμελιώδης ἐκκλησιολογική ἀρχή ὅτι αἱ χειροτονίαι τῶν σχισματικῶν καί αἱρετικῶν, ὡς «μυστήρια» ἔξω τῆς Ἐκκλησίας τελεσθέντα, εἶναι ἄκυροι, πολλῷ δέ μᾶλλον αἱ χειροτονίαι ὑπό καθαιρεθέντος καί ἀφορισθέντος. Ἡ βασική αὕτη ἀρχή, ἡ ἀρρήκτως συνδεομένη μετά τῆς περί Ἁγίου Πνεύματος Ὀρθόδοξου διδασκαλίας, ἀποτελοῦσα ἀπαρασάλευτον κρηπῖδα τῆς ἀποστολικῆς διαδοχῆς τῶν Ὀρθοδόξων Ἐπισκόπων, πεποίθαμεν ὅτι δέν δύναται νά παραθεωρηθῇ.

Δυσκολευόμεθα νά κατανοήσωμεν ὅτι τά ἄκυρα καί ἀνυπόστατα καθίστανται «κατ' οἰκονομίαν» πνευματοφόρα· ὅτι πράξεις ἀποτελοῦσαι ἐπανειλημμένην βλασφημίαν κατά τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, (ὅπως ἡ ἐπίκλησις ὑπό τοῦ τότε ἀφωρισμένου κ. Φιλαρέτου «ἡ Θεία Χάρις... προχειρίζεται... εὐξώμεθα ὑπέρ αὐτοῦ ἵνα ἔλθῃ ἐπ' αὐτοῦ ἡ Χάρις τοῦ Παναγίου

Πνεύματος»), ἀναγνωρίζονται ἐκ τῶν ὑστέρων «κατ' οἰκονομίαν». Εἶναι δέ, τέλος, γνωστόν ὅτι κατά τήν πρόσφατον Ἐνωτικήν Σύνοδον ἡ ἐπιλογή καί ἐκλογή τοῦ νέου Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Οὐκρανίας ὑπῆρξεν ἀποτέλεσμα τῆς ἐπιμονῆς τοῦ κ. Φιλαρέτου, σήμερον πλέον ἐπισήμως ἀποκαλουμένου ἐν Οὐκρανίᾳ «Ἁγιωτάτου Ἐπιτίμου Πατριάρχου Κιέβου καί πάσης Ρῶς-Οὐκρανίας». Κατόπιν ὅλων τῶν ἀνωτέρω διερωτώμεθα διά την προσθήκην τοῦ ὀνόματος τοῦ Μητροπολίτου Ἐπιφανίου εἰς τά Ἱερά Δίπτυχα.

Ἡ ἐπιδιωχθεῖσα εἰρήνευσις μεταξύ τῶν Ὀρθοδόξων Οὐκρανῶν, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ὑποστῆ κατά τό παρελθόν ποικίλους διωγμούς ὑπό ἀθεϊστικῶν καθεστώτων, μέχρι τοῦδε δέν ἔχει ἐπιτευχθῆ. Ἐφόσον ἑκατομμύρια Ὀρθοδόξων πιστῶν, ὑπό τόν Μητροπολίτην Ὀνούφριον (συμφώνως προς στατιστικήν τοῦ Ἰανουαρίου 2018 ὠργανωμένων εἰς 12.069 ἐνορίας ὑπό 90 Ἀρχιερεῖς καί ἀριθμούντων 12.283 κληρικούς, 251 Μονάς καί 4412 μοναχούς) ἠρνήθησαν νά μετάσχουν εἰς τήν διαδικασίαν χορηγήσεως τῆς αὐτοκεφαλίας, διακόψαντες μάλιστα τήν εὐχαριστιακήν κοινωνίαν μετά τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ἐνῷ κατά τό παρελθόν τό ἐκκλησιαστικόν πλήρωμα τῶν χωρῶν (Σερβίας, Ρουμανίας, Βουλγαρίας, Γεωργίας, Πολωνίας, Ἀλβανίας, Τσεχίας καί Σλοβακίας), εἰς τάς ὁποίας ἐχορηγήθη αὐτοκεφαλία, ὑπῆρξεν ἡνωμένον.

Λυπούμεθα, διότι ἐπαληθεύθησαν αἱ ἀνησυχίαι, τάς ὁποίας εἴχομεν διατυπώσει εἰς τήν τριμελῆ ἀντιπροσωπείαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου (Ἰούλιος 2018) καθώς καί κατά τήν προσωπικήν ἡμῶν συνάντησιν ἐν Κρήτῃ (Ὀκτώβριος 2018): Ἀντί εἰρηνεύσεως καί ἑνότητος τῶν Ὀρθοδόξων τῆς Οὐκρανίας, ἐπαπειλεῖται ὁ κίνδυνος διασπάσεως τῆς ἑνότητος τῆς ἀνά τόν κόσμον Ὀρθοδοξίας.

Αἱ προβλέψεις ὅτι ἡ παροῦσα διασάλευσις καί ὁ ἐμφανής διχασμός θα διαρκέσουν ἐπ' ὀλίγον καί ὅτι ὅλαι αἱ Αὐτοκέφαλοι Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι τελικῶς θά ἀποδεχτοῦν τά γενόμενα, διά τούς γνωρίζοντας στοιχειωδῶς τήν ἱστορίαν τῶν ἐκκλησιαστικῶν σχισμάτων καί τήν ἀντοχήν τοῦ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ, μόνον ὡς ἀβάσιμοι ἐκτιμήσεις δύνανται νά ἐκληφθοῦν. Ἀλλά καί αἱ καθησυχαστικαί ὑποθέσεις ἐνίων ὅτι τοῦτο ἴσως πραγματοποιηθῆ τόν... ἑπόμενον αἰῶνα εἶναι μᾶλλον κυνικαί. Σοβαρά τραύματα μή ἐγκαίρως ἀντιμετωπισθέντα δέν θεραπεύονται ὑπό τοῦ χρόνου. Συνηθέστερον ἐπεκτείνονται καί ἐξελίσσονται εἰς ἀνιάτους πληγάς.

Ἡ διαμορφωθεῖσα σήμερον κατάστασις ἀπαιτεῖ νέας προσεγγίσεις καί ἐμπνευσμένας πρωτοβουλίας διά τήν προώθησιν τῆς εἰρήνης ἐν Οὐκρανίᾳ, πρό πάντων δέ διά τήν διαφύλαξιν τῆς ἐπικινδύνως τρωθείσης ἑνότητος τῆς Ὀρθοδοξίας. Πρός τήν κατεύθυνσιν αὐτήν πιστεύομεν ἀκραδάντως ὅτι λύσιν ἀποτελεῖ ἡ καταφυγή εἰς τήν ἁγιοπνευματικήν συνοδικότητα, τήν τονισθεῖσαν περιτράνως ἐν Κρήτῃ: «Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἐκφράζει τήν ἑνότητα καί καθολικότητά της ἐν Συνόδῳ. Ἡ συνοδικότητα διαπνέει τήν ὀργάνωσιν, τόν τρόπον πού λαμβάνονται αἱ ἀποφάσεις καί καθορίζεται ἡ πορεία της» (Μήνυμα τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου, παρ.1).

Οὐ παύομεν φρονοῦντες ὅτι μοναδικῆς ἀξίας ἐπιτεύγματα τῶν Ὀρθοδόξων κατά τάς τελευταίας δεκαετίας ὑπῆρξαν αἱ Πανορθόδοξοι Συνάξεις τῶν Προκαθημένων καί ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, τῇ ἀόκνῳ προσπαθείᾳ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καί προσωπικῶς τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος. Στοιχοῦσα τῷ περί συνοδικότητος πνεύματι τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου, ἡ κατ' Ἀλβανίαν Ὀρθόδοξος Αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία ἀπευθύνει θερμήν παράκλησιν, ὅπως τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον, ἀξιοποιοῦν τό κατ'ἐξοχήν προνόμιον τοῦ συντονισμοῦ τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, συγκαλέσῃ τό συντομώτερον δυνατόν Πανορθόδοξον Σύναξιν ἤ Σύνοδον, προκειμένου νά προληφθῇ ὁ ἐμφανής κίνδυνος δημιουργίας ὀδυνηροῦ Σχίσματος, ἀπειλοῦντος τήν ἀξιοπιστίαν τῆς Ὀρθοδοξίας καί τήν πειστικήν αὐτῆς μαρτυρίαν εἰς τόν σύγχρονον κόσμον.

Ἐκ βαθέων εὐχόμεθα καί ταπεινῶς δεόμεθα, ὅπως ὁ ἐν Τριάδι Θεός κατευθύνῃ τά διαβήματα πάντων ἡμῶν πρός διασφάλισιν τῆς ἑνότητος τῆς Ὀρθοδοξίας. «Ὁ δὲ Θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρώσαι ὑμᾶς [καί ἡμᾶς] πάσης χαρᾶς καὶ εἰρήνης ἐν τῷ πιστεύειν, εἰς τὸ περισσεύειν ὑμᾶς [καί ἡμᾶς] ἐν τῇ ἐλπίδι ἐν δυνάμει Πνεύματος Ἁγίου. (Ρωμ. 15:13).

Ἐπί δέ τούτοις, ἀσπαζόμενοι Ὑμᾶς φιλήματι ἁγίῳ, διατελοῦμεν μετά πάσης τιμῆς καί βαθυτάτης ἀγάπης ἐν Χριστῷ τῷ ἐπιφανέντι Θεῷ καί φωτίσαντι τόν κόσμον.

Ἐν Τιράνοις, 14 Ἰανουαρίου 2019

Τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος,

ἐλάχιστος ἐν Κυρίῳ ἀδελφός

(Ὑπογραφή)

+ὁ Τιράνων Ἀναστάσιος, πρόεδρος